

Umeå universitet, rektor
901 87 Umeå

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Teresa Edelman
08 5630 8534
teresa.edelman@hsv.se
BESLUT

2012-04-20
Reg.nr 31-6384-11

Kostnader för resa och uppehälle i samband med en distansutbildning i farmaci vid Umeå universitet

Anmälan

NN har i en anmälan hos Högskoleverket ifrågasatt att studenterna själva måste betala för resa till och boende i Tromsö i samband med laborationer som bedrivs vid Tromsö universitet i Norge. Hon har hänvisat till att laborationerna utgör obligatoriska moment i utbildningen och att institutionen, enligt universitetets regelverk, ska stå för studieresor som framgår av kursplanen. Att studenterna förväntas betala går, enligt NN, inte ihop med principen om breddad rekrytering som Högskoleverket och Umeå universitet står bakom.

Yttrande från Umeå universitet

Umeå universitet har uppgett följande.

Den av NN åberopade bestämmelsen i universitetets regelsamling gäller praktik och studieresor som är förlagda till annan plats utanför studieorten. I det aktuella fallet rör det sig inte om praktik eller studieresa, utan deltagande i ett examinerande moment inom distansutbildning. Anmälan gäller kursen Läkemedelformulering, 7,5 högskolepoäng. I den av Högskoleverket producerade utredningen *Studenternas kostnader i samband med högskoleutbildning* anges sammanfattningsvis att utbildningen skall vara avgiftsfri innebär inte att utbildningen skall vara kostnadsfri för studenterna. Vad gäller distansutbildning anges följande (s.35): "Vid distansutbildning befinner sig studenten på annan ort än högskolan, men det handlar ändå inte om utbildning som högskolan förlagt till annan plats. Lärarna bedriver undervisning från högskolan bl.a. med hjälp av datorer, e-post och telefon. Det resonemang som förts ovan om utbildning som förlagts till annan plats är därför inte tillämpligt. De kostnader som kan uppkomma för en student som deltar i en distansutbildning får därför bedömas enligt övriga principer som föreslås i denna utredning. Resor mellan hem och högskola skall således betalas av studenten. Även kostnader för dator, uppkoppling

till Internet och telefonkostnader är sådana kostnader som studenten får stå för (se avsnittet Hjälpmiddel och utrustning)."

Den ifrågasättande utbildningen bedrivs som distansutbildning, vilket tydligt framgår av internetsidan antagning.se (VHS:s antagningssida). I kursplanen anges att kursen är nätbaserad och att laborationerna äger rum i Tromsø, Norge. Umeå universitet menar därför att studenterna inför ansökan till denna distansutbildning haft goda möjligheter att överväga kostnadsaspekter och andra villkor. Internet har gjort det möjligt att idag läsa en mängd utbildningar och kurser på distans. Liksom allt fler universitet och högskolor erbjuder Umeå universitet en rad distansutbildningar. För de studenter som inte har möjlighet att flytta, både vill förvärvsarbeta och studera eller helt enkelt inte vill eller har möjligheten att vara bunden till bestämda lektionstider, kan distansstudier vara ett bra alternativ. Dock måste man, även som distansstudent, vara beredd att själv stå för vissa av de kostnader som uppkommer i samband med utbildningen. Umeå universitet anser att det inte skulle vara möjligt att anordna distansstudier om universitetet skulle bekosta resor, uppehälle, etc. för distansstudenterna vid de obligatoriska moment som kursplanen anger.

Till yttrandet har fogats kursplan Läkemedelsformulering, 7,5 högskolepoäng.

Kommentarer från NN

NN ifrågasätter att laborationerna ska utföras i Tromsø i stället för Umeå och påpekar att detta gör utbildningen mycket dyr. Hon anser att informationen om att laborationerna är förlagda till Tromsø och om kostnaderna inte var tillräckligt tillgänglig. Hon anser också att universitetet agerar fel när studenterna tvingas stå för den höga kostnaden.

Högskoleverkets bedömning

Av 4 kap. 4 § högskolelagen (1992:1434) framgår att utbildningen ska vara avgiftsfri för studenter som är medborgare i en stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller Schweiz. Som Umeå universitet har konstaterat betyder det inte att utbildningen är kostnadsfri för studenterna.

Av den aktuella kursplanen framgår att kursen är nätbaserad och att laborationerna äger rum i Tromsø, Norge, vid Tromsø universitet. Kostnader som kan uppkomma i samband med utbildning är bl.a. resor mellan studentens bostad och den ort där utbildningen är förlagd, hyra av studentbostad och eventuella fördyrade levnadskostnader. Sådana kostnader får anses åligga studenten att betala. Högskoleverket delar Umeå universitets uppfattning att när det gäller distansutbildning bör inte kostnader för att delta i utbildning på en annan ort än Umeå universitet jämföras med kostnader i samband med praktik eller studieresa.

Verket anser dock, utifrån universitetets yttrande, att informationen om att kursen medför kostnader av detta slag kunde ha varit tydligare.

Med dessa besked avslutas ärendet.

På Högskoleverkets vägnar

Christian Sjöstrand
Chefsjurist

Teresa Edelman
Verksjurist

Kopia för kännedom:
NN